

U 819. — På träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* finnes bläckanteckningen »Mysinge Engen, h. Frijbårgz Eng, Fittja Sochn. l. på hwardera sidan högen». (Runstenen på andra sidan högen är U 819.) L 755: »Dersammastädes [= »Mysinge äng», andra sidan högen ... Slingor utan tydliga runor.» I *UFT* h. 1 (1871), s. 22 förväxlas L 755 och L 763 [= U 820 och 822].

Stenen har burit ornament i tiohundraålets runstensstil, men den har tydligen aldrig burit någon runinskrift. I närheten av den plats, där U 820 ursprungligen har varit rest, finnes en, ännu bevarad, ristning av samma typ, nämligen U 822. Det är sannolikt, att U 819 och 820 ha varit parstenar. Så torde också ha varit förhållandet med U 822 och 823. I båda fallen bär den ena stenen i paret endast ornament.

821. Mysinge, Kulla sn. Nu vid Fribergs allé.

Pl. 125.

Litteratur: B 630, L 753, D 1:120. J. Bureus, Fa 6 s. 102 n:r 44 (Aschaneus), s. 135 n:r 2 (Axehiell), Fa 1 s. 25, Fa 5 n:r 100, Ff 6 n:r 47; J. Rhezelius, Fa 10:1 n:r 84; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, *Monumenta* 4, bl. 91; O. Gumælius och C. W. Paykull, Några ord till upplysning om bladet »Sigtuna» (1865), s. 54; *UFT* h. 1 (1871), s. 22; E. Hellman och A. Karlén, Fornminnesinventering i Kulla socken år 1927 (ATA).

Äldre avbildningar: J. Rhezelius, teckning (i Fa 10:1); J. Bureus, kopparstick (i Ff 6); J. Leitz och J. Hardorph, träsnitt (i Peringskiölds *Monumenta* och B 630); Dybeck, teckning (D 1:120).

Runstenen står på en kulle bland björkar och ekar, 250 m. VNV om Fribergs mangårdsbyggnad, 80 m. N om allén, 25 m. V om trädgården. Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Sigtuna».

Enligt Aschaneus (Fa 6) stod stenen »Widh Mysingö i Fittia Sokn» och enligt Axehiell »J Mysings gårde i Hälms sochn». (Fa 5: »Fitia Sokn ... Mysinge i gårdet»; Ff 6: »Mysinge i Gerdet»). Rhezelius (i Fa 10:1): »Holm Sochn J Mysinge Giärde» (»Holm» är överstruket och av Bureus ändrat till »Fitia»). — Om *Ransakningarnas* uppgifter om runstenar vid Mysinge se U 819. — På träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* finnes bläckanteckningen »Myssinge gårde Fittia Sochn» (B 630: »På gårde»; L 753: »Mysinge gårde»; i båda arbetena upptagas Mysingestenerna på Fittja socken). — I *Sverikes runurkunder* skriver Dybeck: »Genom Mysinge — nu bostad för statfolk — rinner ett mindre vattendrag, som utfaller i Gåran af Mälaren. Stenen ligger vid detta nära en egoväg.» I beskrivning till Geologiska kartbladet »Sigtuna» omtalas två runstenar »vid Fribergs allé». *UFT*: »Mysinge gårde ... nu upprest af landshöfdingen i Vesterbottens län Erik Victor Almqvist i Fribergs park.»

Mörkgrå granit. Höjd 2,02 m., bredd 1,45 m. Ristningen är utomordentligt skickligt huggen. Linjerna äro jämförelsevis breda och mjukt rundade. Ytan flagrar. Sålunda har t. ex. nedtill t. h. ett stort parti av den vackra ristningen flagrat av; dock kunna här ännu runorna skönjas som en skuggning. Det är givetvis endast fråga om en begränsad tid, innan dessa spår av huggning försvinna.

Inskrift:

	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
	+ istryr · lit · raisa · stain · pina · iftir · hipinfast · fa-ur sin · auk · aupa · iftir · buanta · sin ·												
ak · iftir +	aupkerpi · tutur sina ×												
70	75	80	85	90									

Æstriðr(?) let ræisa stein þenna æftir Hedinfast, faður sinn, ok Auða æftir boanda sinn ok æftir Auðgærði, dottur sina.

»Estrid(?) lät resa denna sten efter Hedenfast, sin fader, och Öda efter sin man och efter Ödgärd, sin dotter.»

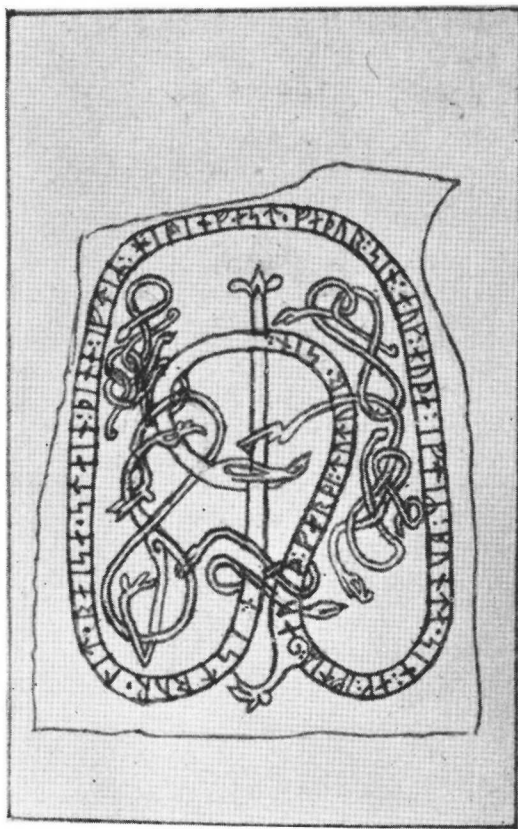

Fig. 279. U 821. Mysinge, Kulla sn. Efter teckning av Rhezelius.

Till läsningen: Inskriften börjar och slutar med sk (+, ×); övriga sk äro, med ett undantag (sk efter 73 **h**), lutande eller lodrätt ställda streck. 1 **i** är ej stunget. I 5 **y** är pricken grund men säker. 8 **i** är ej stunget. 23 **a**—25 **f** ha förlorat topparna genom en kantskada. 24 **i** är ej stunget. 30 **i** är skadat genom en flagring. Efter denna runa finnes en rund fördjupning, som ej är huggen. Efter 39 **a** är ristningsytan avflagrad 14 cm. På detta parti ses endast ett obetydligt stycke av hst i r. 40 samt i flagringens nedre kant bst i 41 **u**. Sk saknas efter 42 **r**. Runorna 46 **a**—51 **p** ha förlorat topparna. 53 **i** är ej stunget. 58 **b** har förlorat nedre delen av övre bst och hela undre bst i den stora flagring, som börjar där. Runföljden 59 **u**—61 **n** synes nu endast som en skuggning i flagringens botten; runorna äro fullt säkra. 62 **t** har hst bevarad i flagringskanten. 63 **a** har förlorat bst t. v. om hst. 69 **i** är ej stunget. I 71 **t** äro bst placerade mitt på hst; detta beror på att runorna här stå tätt tillsammans, varigenom undre bst i 70 **f** upptager den plats som den vänstra **t**-bst normalt skulle ha intagit. 73 **h**, 74 **a** och 75 **u** ha ej huggits upp till övre ramlinjen. 77 **k** är ej stunget. 78 **e** är tydligt stunget. Sk saknas efter 86 **r**. — Aschaneus (F a 6) - **istryr · lit · rasa · stain · pina · iftir · hpinfast · fapur · sin · auk · aupa · iftir · bunta · sin · ak · iftir · aybfarpi · tutur · sin ·** — Axehiellm (F a 6): **istrur · lit · raisa · stain · pina · iftir · hipinfast · fapur · sin · auk · aupa · iftir · bunta · sin · ak · iftir · aup · karpi · tutur · sin ·** — Rhezelius (F a 10: 1): **nistrur · lit · raisa · stain · pina · iftir · hipinfast · fapur · sin · auk · aupa · iftir · bunta · sin · ak · iftir · aup · farpi · tutur · sin ·** — Hadorph: **+ istrur · lit · raisa · stain · pina · iftir · hipinfast · fapur sin · auk aupa · iftir · buinta · sin · ak · iftir + aupkarpi · tutur sina +** — Dybeck: 5 **u**. Läsningen av runföljden 74—81 + **aupkerpi** + är korrekt.

Den första tolkningen av U 821 lämnar Bureus (i F a 5): »NistRyrus fecit erigi Lapidem in mem. HidinFasti Patris sui, et Auda in mem. mariti sui et (etiam) EudiGerdæ filiae suæ.» —

Fig. 280. U 821. Mysinge, Kulla sn. Efter kopparstick i Ff 6.

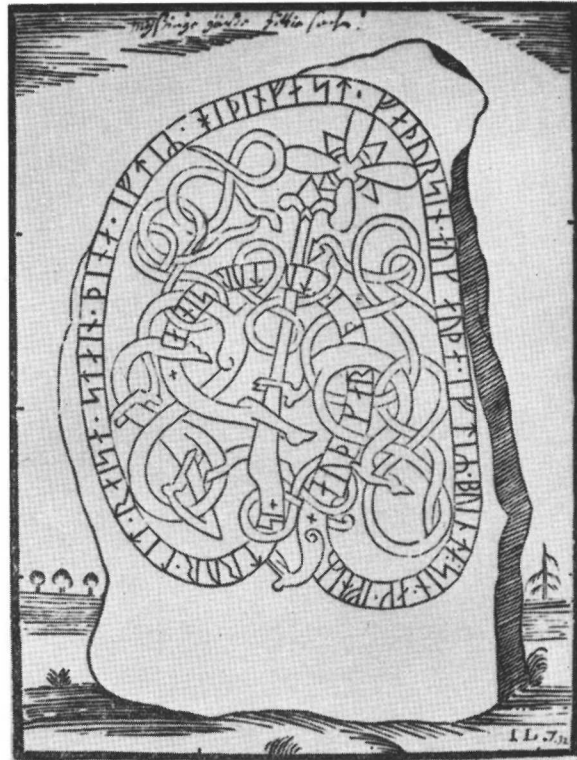

Fig. 281. U 821. Mysinge, Kulla sn. Efter B 630.

Carl Säve översätter inskriften i *UFT* (1871) på följande sätt: »Istrur(?) lät resa denna sten efter Hedinfast, sin fader, och Auda efter sin bonde och efter Audgerd, sin dotter.»

Runföljden 1—6 *istryr* återger sannolikt det i uppländska runinskrifter väl styrkta kvinnonamnet *Æstriðr*. — Mansnamnet *Heðinfastr* är eljest belagt endast på Sö 104. (Av kvinnonamnet *Heðinfast* finnas också två belägg från runinskrifterna; se U 435.) — Kvinnonamnen *Auða* och *Audgerðr* ha båda, av runinskrifterna att döma, varit jämförelsevis sällsynta i Sverige. Om det förstnämnda se Sö 242. *Audgerðr* finnes hittills säkert belagt på ytterligare endast en svensk runsten, nämligen U 839 (*aupker*). Eftersom namnet är så sällsynt, och stenarna stå resta tämligen nära varandra, kunde man frestas att antaga, att de båda kvinnorna äro identiska. Inskrifternas innehåll synas emellertid hindra ett sådant antagande.

U 821 är huggen av en mycket skicklig och säker runmästare.

822. Rävsta, Kulla sn.

Pl. 125.

Litteratur: L 763. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, *Monumenta* 4, bl. 89; R. Dybeck, *Reseberättelse* för år 1865 (ATA); O. Gumælius och C. W. Paykull, *Några ord till upplysning om bladet »Sigtuna»* (1865), s. 54; *UFT* h. 1 (1871), s. 58; E. Hellman och A. Karlén, *Fornminnesinventering i Kulla socken år 1927* (ATA); S. B. F. Jansson, *Runinskriftsinventering i Uppsala län 1941* (ATA).

Äldre avbildning: J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds *Monumenta*).

Den ristade stenen står 250 m. ÖNÖ om Rävsta mangårdsbyggnad, 18 m. VNV om en körväg, som i nordnordöstlig riktning över gårderna leder till Fribergs allé. Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Sigtuna».

56—496298. *Upplands runinskrifter*.